

Hallituksen esitys eduskunnalle keskusvastapuolten elvytystä ja kriisinratkaisua koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rahoitusvakaussiviranomaisesta annettua lakia, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, arvo-paperimarkkinalakia, Rahoitusvakaussiviraston hallintomaksusta annettua lakia, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia sekä yrityksen saneerauksesta annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on antaa keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta täydentävät säännökset. Lisäksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettuun lakiin tehtäisiin tekninen korjaus.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.12.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja ehdotukset	4
3 Pääasialliset vaikutukset	6
4 Lausuntopalaute	7
5 Säännöskohtaiset perustelut	8
5.1 Laki rahoitusvakausviranomaisesta	8
5.2 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta	9
5.3 Laki Finanssivalvonnasta	11
5.4 Arvopaperimarkkinalaki	12
5.5 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta	12
5.6 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta	13
5.7 Laki yrityksen saneerauksesta	14
6 Voimaantulo	14
7 Toimeenpano ja seuranta	15
8 Suhde muihin esityksiin	15
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	15
LAKIEHDOTUKSET	19
1. Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	19
2. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta	21
3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	22
4. Laki arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta	24
5. Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta	24
6. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta	26
7. Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	27
LIITE	29
RINNAKKAISTEKSTIT	29
1. Laki Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	29
2. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta	32
3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	35
4. Laki arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta	36
5. Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta	37
6. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta	40
7. Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	42

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Keskusvastapuoli toimii rahoitusmarkkinoiden osapuolten välillä tiettyjen sopimuksien osalta ostajana jokaiseen myyjään nähden ja myyjänä jokaiseen ostajaan nähden. Keskusvastapuolet toteuttavat rahoitusliiketoimia eri omaisuusluokilla, kuten osakkeilla, johdannaisilla ja takaisin-ostosopimuksilla. Keskusvastapuolet käsittelevät keskitetysti vastapuolten transaktiot ja positiot, huolehtivat transaktioiden seurauksena syntyvistä velvoitteista ja vaativat jäseniltään riittävät vakuudet marginaalina ja maksuina maksukyvyyttömyysrahastoihin.

Vuoden 2008 finanssikriisi toi esiin sen, että lähellä kaatumista olevien rahoituslaitosten kriittisten toimintojen säilyttämiseksi ei ole asianmukaisia välineitä. Lisäksi se osoitti, että viranomaisten välisen yhteistyön ja koordinoinnin mahdollistavia puitteita ei ole nopeiden ja määrätietoisien toimien toteuttamisen varmistamiseksi, varsinkaan jos on kyse eri jäsenvaltioiden tai oikeudenkäyttöalueiden viranomaisista. Koska tällaisia välineitä ja yhteistyön ja koordinoinnin puitteita ei ollut, jäsenvaltioiden oli pakko pelastaa rahoituslaitoksia veronmaksajien rahoilla kriisin leviämisen estämiseksi ja paniikin vähentämiseksi. Vaikka keskusvastapuolet eivät vuoden 2008 finanssikriisin aikana vastaanottaneetkaan poikkeuksellista julkista rahoitustukea suoraan, niitä suojeltiin niiltä vaikutuksilta, joita olisi muutoin aiheutunut siitä, että pankit eivät olisi täyttäneet velvoitteitaan.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus¹ (EU) 2021/23 keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (jäljempänä *keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus*) annettiin joulukuussa 2020 ja se tuli sovellettavaksi 12.8.2022. Asetus täydentää luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/59/EU² (jäljempänä *luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi*), ja on siis välttämätön, jotta voidaan välttää turvautuminen veronmaksajien rahoihin keskusvastapuolen hallitsemattoman kaatumisen yhteydessä.

Komission alkuperäinen esitys³, vaikutusarvio⁴, Neuvoston yleisnäkemys⁵ ja Euroopan parlamentin dokumentaatio⁶ ovat saatavilla kyseisten instituutioiden verkkosivuilla.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021R0023>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fin/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0059>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fin/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0856>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD%3A2016%3A0368%3AFIN>

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/41614/st14540-ad01-en19.pdf>

⁶ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0015_EN.html

Valtioneuvoston kirjelmä⁷ eduskunnalle sekä tiedot sen käsittelystä on saatavilla Eduskunnan verkkosivuilla. Vaikka neuvoston yleisnäkemyks neuvoteltiin Suomen EU-puheenjohtajakaudella, mikä rajoitti Suomen mahdollisuuksia vaikuttaa asetuksen sisältöön, Suomen tavoitteet saavutettiin riittävällä tavalla.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä.

2 Nykytila ja ehdotukset

Keskusvastapuoli toimii rahoitusmarkkinoiden osapuolten välillä tiettyjen sopimusten osalta ostajana jokaiseen myyjään nähden ja myyjänä jokaiseen ostajaan nähden. Keskusvastapuolet toteuttavat rahoitusliiketoimia eri omaisuusluokilla, kuten osakkeilla, johdannaisilla ja takaisin-ostosopimuksilla. Ne tarjoavat palvelujaan yleensä määritysosapuolilleen (usein pankkeja), jotka ovat suorassa sopimussuhteessa keskusvastapuoliin, ja määritysosapuolten asiakkaille (esimerkiksi eläkerahastoille). Kun liiketoimet ja niiden seurauksena syntyvät positiot keskitehtään keskusvastapuolille, positiot voidaan nettouttaa ja näin voidaan vähentää huomattavasti keskusvastapuolen riskejä, kuten myös sen määritysosapuolten ja niiden asiakkaiden riskejä.

Suomessa ei ole keskusvastapuolia, joten suomalaiset yritykset käyttävät ulkomaisten keskusvastapuolten palveluita. Näköpiirissä ei myöskään ole, että Suomeen jatkossakaan perustettaisiin keskusvastapuolia. Keskusvastapuolten määritysosapuolet voivat kuitenkin joutua kantamaan oman osansa keskusvastapuolen elvytyksen ja kriisinratkaisun kustannuksista. Siten keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus on olennainen myös Suomen rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta.

Nykyinen Suomen keskusvastapuolia koskeva lainsäädäntö perustuu Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetukseen⁸ (EU) N:o 648/2012 OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppaketorekistereistä (jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*). Se on toimeenpanttu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017) sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

Joulukuussa 2020 annetun keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus edellyttää rahoitusvakaussuoritusvelvoitteen annettua lain (1195/2014), Finanssivalvonnasta annetun lain ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain, arvopaperimarkkinain (746/2012) ja Rahoitusvakaussuoritusvelvoitteen hallintomaksusta annetun lain (1197/2014), luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) sekä yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) muutosta. Koska keskusvastapuolten elvytyksestä ja kriisinratkaisusta säädetään EU:n keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa, ei kansallisessa laissa ole pääsääntöisesti tarpeen säätää asetuksen alaan kuuluvista seikoista. Tietyiltä osin kansallinen sääntely on kuitenkin tarpeen, erityisesti asetuksen mukaisia tehtäviä hoitavan kriisinratkaisuviranomaisen ja hallinnollisten seuraamusten määrittelyssä.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion on nimettävä kriisinratkaisuviranomainen asetuksen mukaisia tehtäviä varten. Suomessa Rahoitusvakaussuoritusvelvoite toimii jo kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena rahoitusmarkkinoiden vakauden varmistamiseksi ja taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnan uudelleenjärjestämiseksi sekä arvopaperikeskuksen kriisinratkai-

⁷ https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_14+2017.aspx

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32012R0648>

susuunnitelman laatimiseksi. Rahoitusvakausrasto omaa riittävän kokemuksen ja asiantunte-
muksen rahoitusmarkkinatoimijoiden kriisinratkaisusta ja on siten luonnollinen valinta keskus-
vastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa tarkoitetuksi kriisinratkaisuviranomaiseksi.
Lisäksi, mikäli kriisinratkaisuviranomaiseksi nimettäisiin jokin muu kuin Rahoitusvakausras-
tasto, jouduttaisiin kyseiseen viranomaiseen perustamaan uusi kriisinhallintatoiminto, ottaen
erityisesti huomioon jäljempänä kuvattu, myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisu-
asetuksessa asetettu vaatimus valvonta- ja kriisinratkaisutehtävien rakenteellisesta eriyttämi-
sestä. Rahoitusvakausraston tehtävät, toimivalta ja toiminnan järjestäminen keskusvastapuol-
ten kriisinratkaisussa määräytyisivät siten tältä osin erityisesti keskusvastapuolten elvytys- ja
kriisinratkaisuasetuksen ja Rahoitusvakausraston annetun lain mukaisesti.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa säädetään, että
toimivaltainen viranomainen on jäsenvaltion markkinarakennetoimija-asetuksen 22 artiklan
mukaisesti nimeämä viranomainen. Suomessa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta
annetun lain 2 luvun 23 §:n mukaan toimilupaviranomaisena toimii valtiovarainministeriö ja
Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luvun 50 d §:n mukaan Finanssivalvonta toimii markkina-
rakennetoimija-asetuksen noudattamista valvovana toimivaltaisena viranomaisena. Toimival-
tainen viranomainen määräytyy vastaavasti myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkai-
suasetuksen osalta. Pääsääntöisesti toimivaltaisena viranomaisena toimii Finanssivalvonta,
mutta kun kyseessä ovat toimilupaan liittyvät kysymykset, esimerkiksi keskusvastapuolten el-
vytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 43 artiklan 1 ja 5 kohtiin sisältyvät toimilupa-asiat, on toimi-
valtainen viranomainen valtiovarainministeriö.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklan 3 kohdassa edellytetään tiet-
tyjä rakenteellisia järjestelyitä yleisesti kriisinratkaisuviranomaiselle tämän asetuksen puitteissa
annettujen tehtävien ja kyseisen viranomaisen muiden mahdollisten tehtävien välille, sekä eri-
tyisesti kriisinratkaisutehtävien ja keskusvastapuolten ja tiettyjen määräytösapuolten toimival-
taisen viranomaisen tehtävien välille. Keskusvastapuolten ja artiklassa tarkoitettujen määräytös-
apuolten toimivaltaisena viranomaisena toimii Finanssivalvonta, joten erottelu kriisinratkai-
suviranomaisen ja toimivaltaisen viranomaisen tehtävien välillä ei tule sovellettavaksi. Vaati-
mus rakenteellisesta erottelusta soveltuu Rahoitusvakausrastoon niiltä osin kuin kyseessä on
yleinen keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa tarkoitettujen kriisinratkai-
sutehtävien ja sen muiden tehtävien erottelu.

Asetuksen 3 artiklan 7 kohta sisältää mahdollisuuden poiketa asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa
tarkoitetuista rakenteellisista vaatimuksista. Edellytyksenä on, ettei keskusvastapuolia ole si-
joittautuneena kyseiseen jäsenvaltioon. Poikkeus ei koske eturistiriitojen välttämiseksi tehtäviä
rakenteellisia järjestelyitä. Poikkeus ehdotetaan otettavaksi käyttöön, koska keskusvastapuolia
ei ole sijoittautunut Suomeen eikä olisi tarkoituksenmukaista edellyttää lainsäädännöllä Rahoi-
tusvakausrastoa perustamaan erillistä yksikköä tai toteuttamaan muita vaadittuja toimia suh-
teellisen pienimuotoisia tehtäviä varten. Poikkeuksen hyödyntäminen olisi Rahoitusvakausras-
tostolle vapaaehtoista, se voisi niin harkitessaan ottaa käyttöön 3 artiklan 3 kohdan tarkoittamat
rakenteelliset järjestelyt.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklan 9 kohta sisältää mahdollisuu-
den kansalliseen poikkeukseen. Kansallisesti olisi mahdollista säätää, ettei kriisinratkaisuviran-
omaisen olisi tarpeen pyytää toimivaltaisen ministeriön hyväksyntää päätökselleen, jolla on
suoria finanssipoliittisia vaikutuksia tai järjestelmään kohdistuvia vaikutuksia, jotka todennä-
köisesti aiheuttavat suoria finanssipoliittisia vaikutuksia. Keskusvastapuolten elvytys- ja krii-
sinratkaisuasetuksen 3 artiklan 9 kohta liittyy asetuksen 7 artiklan g alakohtaan, jonka mukaan
kriisinratkaisuviranomaiset ja -kollegiot eivät saa edellyttää jäsenvaltioita myöntämään poik-
keuksellista julkista rahoitustukea eivätkä vaikuttaa jäsenvaltioiden valtiontaloutta koskevaan

määräysvaltaan ja finanssipoliittiseen vastuuseen. Poikkeuksen sisältönä olisi, että jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus säätää kriisinratkaisuviranomaisille toimivaltaa julkisen tuen myöntämisestä tarkoitettavien välineiden soveltamiseen, ilman toimivaltaisen ministeriön suostumusta. Poikkeusta ei ehdoteta otettavaksi käyttöön, koska Suomessa periaatteena rahoitusmarkkinoiden kriisinratkaisussa on, ettei kriisinratkaisu perustu julkiseen tukeen eikä Suomessa ole siten säädetty julkiseen tukeen liittyvistä välineistä. Ylipäänsä finanssipoliittikkaan liittyvät seikat on asianmukaista säilyttää ministeriön, valtioneuvoston ja eduskunnan päätösvallassa.

Kaikki tässä esityksessä ehdotetut lainsäädäntömuutokset, lukuun ottamatta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 3 luvun 5 §:n 4 momenttiin samassa yhteydessä tehtäväksi esitettävää teknistä korjausta, liittyvät keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen huomioimiseen.

3 Pääasialliset vaikutukset

Keskusvastapuolen ottaessa positiot vastuulleen ja nettouttaessa ne, se vaatii määräytösapuolilta ja niiden asiakkailta vakuuksia (niin kutsuttu marginaali, sekä maksuina maksukyvyttömyysrahoitukseen) vastuidensa kattamiseksi siltä varalta, että jokin osapuolista ei täytä velvollisuuksiaan keskusvastapuoleen nähden. Tällä tavoin ne hallitsevat rahoitusmarkkinoihin liittyviä riskejä (esimerkiksi vastapuoliriski, likviditeettiriski ja markkinariski) ja parantavat näin rahoitusmarkkinoiden vakautta ja häiriönsietokykyä.

Vaikka keskusvastapuolet toimivat systeemiriskiä vähentävästi, ovat ne samalla itse riskikeskittymiä. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen mukaan 14 eurooppalaiselle keskusvastapuolelle on myönnetty lupa tarjota palveluita EU:ssa. Lisäksi 25 EU:n ulkopuolella sijaitsevaa keskusvastapuolta on hakenut Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselta tunnustusta, jotta voivat tarjota palveluita EU:iin. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen mukaan vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä johdannaisten arvo Euroopan talousalueella oli 244 biljoonaa euroa. Luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset olivat olennaisimmat johdannaissopimusten osapuolet, vastaten lähes 75 prosenttia sopimuksista niiden arvolla mitattuna.

Markkinarakennetoimija-asetuksella on osaltaan lisätty keskusvastapuolten ja laajemmin rahoitusmarkkinoiden kykyä sietää niitä monenlaisia riskejä, joita keskusvastapuolet käsittelevät ja ottavat keskitetysti kantaakseen. Mikään sääntö- ja käytäntöjärjestelmä ei kuitenkaan voi ehkäistä sitä, että olemassa olevat varat eivät riitä keskusvastapuolten riskien hallitsemiseen.

Komission vaikutusarvion mukaan on vaikea arvioida mitkä olisivat keskusvastapuolen kaatumisen suorat ja epäsuorat kustannukset. Kuitenkin, vähintäänkin keskusvastapuolimäärityksestä saatavat edut, arviolta 0,12 prosenttia bruttokansantuotteesta, häviäisivät. Selkeitä arvioita siitä, mitkä olisivat keskusvastapuolen kaatumisen johtuvasta tartunnasta ja epävarmuuksista aiheutuvat riskit eivät myöskään ole olemassa. Tätä voidaan kuitenkin pitää verrannollisena pankkisektorin systeemisen kriisin aiheuttamaan kustannukseen, joka arvioitu olevan 60 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Uskottavan elvytys- ja kriisinratkaisukehyksen tarkoituksena on varmistaa, niin pitkälti kuin mahdollista, että keskusvastapuolet toteuttavat toimenpiteitä elpyäkseen taloudellisista vaikeuksista, säilyttää lähellä kaatumista olevan tai todennäköisesti kaatuvan keskusvastapuolen kriittiset toiminnot, kun sen muut toiminnot likvidoidaan tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä, säilyttää rahoitusvakaus sekä välttää rahoitusjärjestelmään ja sen kykyyn palvella reaalityaloutta kohdistuva merkittävä haittavaikutus samalla kun keskusvastapuolen kaatumisesta veronmaksajille aiheutuvat kustannukset minimoidaan.

Suomen näkökulmasta keskusvastapuolen kaatuminen vaikuttaisi keskusvastapuolen suomalaisiin osapuoliin ja näiden asiakkaisiin. Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus tukee myös näiden toimijoiden asemaa tukemalla keskusvastapuolen vakautta ja luomalla kehikon kriisinratkaisutilanteen hoitamiseksi. Finanssivalvonta valvontaviranomaisena ja Rahoitusvakaussvirasto kriisinratkaisuviranomaisena voivat asetuksin antamin toimivaltuuksin vaikuttaa keskusvastapuolten elvytykseen ja kriisinratkaisuun ja siten myös suomalaisten osapuolten ja niiden asiakkaiden asemaan.

Viranomaisista keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasemuksesta syntyy kustannuksia erityisesti Rahoitusvakaussvirastolle. Keskusvastapuolelle on muun muassa laadittava laaja ja yksityiskohtainen kriisinratkaisusuunnitelma kollegiomenettelyssä. Rahoitusvakaussviraston on tarkoituksenmukaista osallistua vain sellaisiin kollegioihin, jotka ovat olennaisia Suomen rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta. Tämänhetkisen arvion mukaan tällaisia kollegioita olisi 1–3. Lisäksi Rahoitusvakaussvirastolle syntyy kustannuksia Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kriisinratkaisukomitean jäsenyydestä. Rahoitusvakaussvirasto arvioi, että keskusvastapuolen kriisinratkaisuun liittyvät tehtävät edellyttäisivät yhden asiantuntijan vuosityöpanosta, mikä vastaisi noin 100 000 euroa.

Rahoitusvakaussvirasto arvioi, että määräytösapuolen osalta keskusvastapuolen kriisinratkaisuun liittyvät tehtävät edellyttäisi yhden asiantuntijan kuukausityöpanosta. Kustannukset syntyvät erityisesti keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegion jäsenyyden edellyttämästä työstä. Matkakulut huomioiden kustannukset olisivat noin 10 000 euroa vuodessa.

Finanssivalvonnalle syntyvien lisäkustannusten arvioidaan olevan vähäisiä. Finanssivalvonta toimii jo sekä keskusvastapuolten että määräytösapuolten valvontaviranomaisena.

Finanssivalvonnasta annetun lain 43 a §:n mukaisesti rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Esityksen vaikutus oikeusrekisterikeskukseen siis olisi, että sen tulee toimeenpanna tarvittaessa keskusvastapuolelle määrätty seuraamusmaksu. Huomioitavaa kuitenkin on, että tämän vaikutuksen realisoituminen edellyttäisi, että Suomeen perustetaan keskusvastapuoli ja että Finanssivalvonta päättää määrätä seuraamusmaksun.

4 Lausuntopalaute

Esitysluonnos oli lausuttavana laajasti 27.4–7.6.2022. Lausunnon antoivat Suomen Pörssisäätiö, oikeusministeriö ja Finanssivalvonta. Suomen Pankki totesi, että sillä ei ole lausuttavaa esityksestä.

Suomen Pörssisäätiö piti lakiesityksiä kannatettavina, mutta ehdotti, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 19 luvun 1 §:ssä esitetystä mahdollisuudesta koskien yhtiökokouksen lyhyempää kokouskutsuaikaa pitäisi aina määrätä yhtiöjärjestyksessä. Myös oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota lyhyempää kokouskutsuaikaa koskevaan päätöksentekoprosessiin. Esitystä muutettiin tältä osin Suomen Pörssisäätiön esittämällä tavalla ja oikeusministeriön huomioiden.

Oikeusministeriö lausui lisäksi ehdotuksen suhteesta maksukyvyttömysoikeuteen, ehdotetuista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta, pörssi-yhtiöiden yhtiökokouskutsua koskevasta erityisestä sääntelystä sekä hallinnollisia seuraamuksia koskevista ehdotuksista. Lausunnon johdosta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 24 a §:n perusteluja täydennettiin sen selventämiseksi, minkä EU-säännöksen täytäntöönpanoa kyseinen pykälä koskee. Lisäksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten krii-

sinratkaisusta annetun lain 19 luvun 1 §:ää täsmennettiin ja esitykseen lisättiin yrityksen sanee-
rausta koskevan lain 2 §:n 2 momenttia koskeva muutosesitys. Myös vaikutusarviota sekä suh-
detta perustuslakiin ja sääntämisjärjestystä on täydennetty oikeusministeriön lausunnon johdosta.

Finanssivalvonta lausui teknisistä yksityiskohdista. Nämä on huomioitu esityksessä.

5 Säännöskohtaiset perustelut

5.1 Laki rahoitusvakaussiviranomaisesta

1 Luku Yleiset säännökset

2 §. Rahoitusvakaussiviraston toimiala. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi.

Pykälän 1 momentti vastaisi nykytilaa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 2 momentti*, jonka mukaan rahoitusvakaussiviranomainen toimisi myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen tarkoitettamana kriisinratkaisuviranomaisena.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 3 momentti*, jossa säädettäisiin, että Rahoitusvakaussiviraston tehtävistä, toimivallasta ja toiminnan järjestämisestä säädetään myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksessa. Momentilla toimeenpantaisiin lisäksi asituksen mahdollistama kansallinen poikkeus, jonka myötä Rahoitusvakaussivirasto voisi poiketa asituksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista rakenteellisista järjestelyistä, noudattaen 3 artiklan 7 kohtaa. Poikkeusta voitaisiin siten hyödyntää vain, jos keskusvastapuoli ei ole sijoittanut Suomeen, eikä poikkeusta voisi soveltaa eturistiriitojen hallintaan. Poikkeuksen käyttö olisi vapaaehtoista, Rahoitusvakaussivirasto voisi siis harkintansa mukaan perustaa erillisen rakenteellisen yksikön keskusvastapuolten kriisinratkaisua varten tai toimeenpanna muita asituksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja toimia.

Momentissa säädettäisiin myös, että rahoitusvakaussiviraston toimivallasta säädettäisiin lisäksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 12 luvun 1 §:n 2, 4 ja 5 momentissa. Säännöksen myötä Rahoitusvakaussiviraston toimivaltaan kuuluisi mahdollisuus käyttää omistajan oikeuksia, millä toimeenpantaisiin keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 91 artiklan 1 kohta. Asituksen 92 artiklan mukaisesti eräitä tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin⁹ (EU) 2017/1132 säännöksiä ei sovelleta keskusvastapuolen kriisinratkaisussa. Tämä artikla toimeenpantaisiin antamalla kyseiset toimivaltuudet Rahoitusvakaussivirastolle viittaamalla luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 12 luvun 1 §:n 2, 4 ja 5 momenttiin.

Pykälän 4 momentti vastaisi nykyistä 2 momenttia.

Pykälän 5 momentti vastaisi nykyistä 3 momenttia.

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/TXT/?uri=CELEX%3A32017L1132>

4 §. Tehtävät. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä siihen viittaus, että Rahoitusvakausviraston tehtävistä ja tavoitteista säädetään myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

7 luku **Erinäiset säännökset**

1 §. Yhteistyö valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan sekä muiden viranomaisten kanssa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rahoitusvakausviraston tulisi olla yhteistyössä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan kanssa myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa säädettyjen kriisinratkaisutoimien suunnittelussa ja valmistelussa sekä tehtyjen päätösten seurannassa. Muutoksella saatetaan pykälä yhdenmukaiseksi keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen kanssa.

3 §. Velvollisuus antaa tietoja. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksen myötä Rahoitusvakausviraston tulisi viipymättä antaa momentissa mainituille viranomaisille myös tiedot, jotka voivat vaikuttaa keskusvastapuolen, sen määräytösapuolen tai määräytösapuolen asiakkaan toiminnan jatkuvuuteen. Myös määräytösapuolen asiakkaan, esimerkiksi vakuutus- tai eläkeyhtiöllä, voi olla vaikutuksia rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja toimintaan, joten tietojen antaminen myös asiakkaiden osalta on perusteltua. Muutoksella saatetaan pykälä yhdenmukaiseksi keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen kanssa.

5.2 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. Soveltamisala. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainittaisiin keskusvastapuolesta säädetävän myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sääntelyluetteloon lisättäisiin viittaus keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen. Muutoksen myötä osakeyhtiölakia sovellettaisiin, mikäli keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksella ei muuta johdu.

2 luku **Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli**

24 a §. Keskusvastapuolen elvytys ja kriisinratkaisu. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi keskusvastapuolten elvytystä ja kriisinratkaisua koskeva pykälä.

Pykälän 1 momentissa säädetäisiin, että keskusvastapuolten elvytyksestä ja kriisinratkaisusta säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

Lisäksi säädetäisiin, että keskusvastapuoleen sovellettaisiin myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 12 luvun 7 §:ää. Tällä toimeenpantaisiin keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 89 artiklassa säädetty muutokset rahoitusvakaussäätelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1 artiklan 6 kohtaan. Kyseinen direktiivin säännös on alun perin pantu täytäntöön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 12 luvun 7 §:ssä. Nyt asetusmuutoksella direktiivin säännöksen käyttöalaa laajennetaan koskemaan myös keskusvastapuoliin kohdistuvat, asetuksen mukaiset kriisinratkaisutoimet. Muutoksen myötä kyseisen direktiivin rahoitusvakaussäätelyjen täytäntöönpanoa, rahoitusvakuuden määräämisoikeutta panttioikeuteen perustuvissa

rahoitusvakuusjärjestelyissä, omistusoikeuden siirtävän rahoitusvakuusjärjestelyn tunnustamista ja sulkeutuvaa nettoutusta koskevien säännösten tunnustamista koskevia 4–7 artiklaa ei sovellettaisi keskusvastapuolen kriisinratkaisussa annettuun rahoitusvakuusjärjestelyn täytäntöönpanon rajoitukseen tai panttioikeuteen perustuvaa rahoitusvakuusjärjestelyä, sulkeutuvaa nettoutusta tai kuittausta koskevan lausekkeen voimaantulon rajoitukseen. Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 54 artiklassa säädetään myös varsin vastaavalla tavalla siitä, ettei asetuksen mukaista kriisinratkaisutoimea pidetä rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun direktiivin tarkoittamana täytäntöönpanon oikeuttavana tapahtumana. Näin ollen direktiivimuutoksen kansallinen täytäntöönpano ei mahdollisesti olisi tarpeellista, vaan asetuksen 54 artiklan voitaisiin katsoa kattavan sen sisältö. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivissä on vastaavalla tavoin asetuksen kanssa lähes saman sisältöiset 68 ja 118 artiklat, jotka on molemmat pantu täytäntöön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 12 luvun 7 §:llä. Asetuksen 89 artiklassa rahoitusvakuusjärjestelyistä annettuun direktiiviin tehtyjen muutosten täsmälliseksi täytäntöön panemiseksi pykälään esitetään kuitenkin lisättävän yllä mainittu viittaussäännös.

Lisäksi esitetyn viittaussäännöksen myötä keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen säännökset tulevat soveltaviksi rahoitusvakuusjärjestelyjä koskevan direktiivin¹⁰ säännösten sijaan keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 89 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Lisäksi säädettäisiin, että keskusvastapuoleen sovellettaisiin myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 17 luvun 4 §:n 2 momenttia. Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 75 artiklan 2 kohta edellyttää, että toimivaltaisille viranomaisille ja kriisinratkaisuviranomaisille ilmoitetaan maksukyvyttömyysmenettelyhakemuksesta. Koska asetus ei määrittele kenen tehtävänä on tehdä kyseinen ilmoitus, on selvyden vuoksi asianmukaista tarkentaa, että tuomioistuimen tulee tehdä kyseinen ilmoitus. Tällä ilmoitusvelvollisuuden lisäyksellä ei ole tarkoitus vaikuttaa tuomioistuimen konkurssi- ja yrityssaaneerausrekisteristä annetun lain (137/2004) tarkoittamiin rekisterimerkintävelvollisuuksiin.

Lisäksi säädettäisiin, että keskusvastapuoleen sovellettaisiin myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 19 luvun 1 §:ää. Kyseisellä säännöksellä toimeenpantaisiin keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 91 artiklan 2 kohdassa säädetty muutokset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/36/EY¹¹ 5 artiklan 5 kohtaan, koskien ylimääräisen yhtiökokouksen kokouskutsun lyhyempää toimitusaikaa pörssiyrityksille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen ministeriö olisi valtiovarainministeriö. Lisäksi momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen siihen, että rahoitusvakaussviranomaisesta keskusvastapuolen kriisinratkaisuviranomaisena säädetään rahoitusvakaussviranomaisesta annetussa laissa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että viranomaisten tehtävistä, toiminnasta, niiden välisestä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta keskusvastapuolten elvytykseen ja kriisinratkaisuun liittyen

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/47/EY rahoitusvakuusjärjestelyistä <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/ALL/?uri=CELEX:32002L0047>

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/36/EY osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A32007L0036>

säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa. Viranomaisen käsite olisi laaja, kattaen kaikki asianmukaiset viranomaiset. Asetuksen lisäksi viranomaisten tehtävistä, toiminnasta, yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta säädetään muun muassa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

7 luku Arvopaperikeskuksen elvytys ja kriisinratkaisu

1 §. Kriisinratkaisuviranomainen. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi 2 luvun 24 a §:n lisäämisestä johtuva tekninen muutos.

8 luku Erinäiset säännökset

6 §. Seuraamusmaksu. Pykälän nykyistä 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ja pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 3 momentti*, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyisi *4 momentiksi*.

Nykyistä 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen nojalla annettujen alemman tason säännösten, ohjeiden ja määräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun.

Uudessa 3 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä olisivat myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 82 artiklan 1 kohdan tarkoittamat elvytysuunnitelman laatimis-, ylläpito- ja päivitysvervoitteet sekä tietyt tiedonanto- ja ilmoitusvelvoitteet. Siten Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun näiden velvoitteiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Ehdotettu ratkaisu, jossa seuraamusmaksun määräävänä viranomaisena toimii kaikissa tapauksissa Finanssivalvonta, vastaa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivintoimeenpanoa. Tarvittaessa Rahotusvakausvirasto toimittaa seuraamuksen määräämiseksi tarvittavat tiedot.

5.3 Laki Finanssivalvonnasta

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Pykälän 1 momentin 39 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi *uusi 40 kohta*. Lisäyksen myötä myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 82 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut henkilöt sisältyisivät muiden finanssimarkkinoilla toimivien joukkoon. Lisäys on tarpeen, jotta asetuksen 82 artiklan 2 kohdassa määritellyt hallinnolliset seuraamukset voidaan kohdistaa kyseisen asetuksen mukaisesti myös luonnollisiin henkilöihin.

28 §. Johdon toiminnan rajoittaminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 11 momentti*. Momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää määrääjäksi keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 2 artiklan 37 kohdassa tarkoitetun ylimmän johdon tai muiden vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden toiminta keskusvastapuolessa keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 82 artiklan 1 kohdan tarkoittamissa tapauksissa. Nämä tapaukset olisivat siten seuraavien säännösten rikkominen tai laiminlyönti: keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 9 artiklan säännökset elvytysuunnitelmien laatimisesta, ylläpitämisestä ja päivittämisestä, 13 artiklan säännökset tietojen antamisesta kriisinratkaisusuunnitelmien laatimiseksi ja 70 artiklan 1 kohdan säännökset keskusvastapuolen ilmoitusvelvollisuudesta toimivaltaiselle viranomaiselle, kun keskusvastapuoli on lähellä kaatumista tai todennäköisesti kaatuu.

41 a §. *Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä siihen viittaus arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n uuteen 3 momenttiin. Tällä määriteltäisiin keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen mukaisesti seuraamusmaksun enimmäismäärät kyseisen asetuksen 82 artiklan 1 kohdan tarkoittamissa tapauksissa. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu voisi olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta edellisena tilikautena. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla korkeintaan 5 miljoonaa euroa. Tällä määriteltäisiin myös liikevaihdon käsite kyseisen asetuksen mukaisesti.

Pykälän 16 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos.

5.4 Arvopaperimarkkinalaki

11 luku Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

21 §. *Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous.* Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momentissa säädettäisiin, ettei ostotarjouksen tekovelvoitetta syntyisi myöskään tapauksessa, jossa tarjousvelvollisuuden ylitys johtuisi keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen V osastossa säädettyjen kriisinratkaisuvälineiden, -valtuuksien ja -mekanismien käytöstä. Muutoksella toimeenpantaisiin kyseisen asetuksen 90 artikla.

5.5 Laki Rahoitusvakaussviraston hallintomaksusta

1§. *Maksuvelvollinen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä sen 1 momenttiin uusi 6 ja 7 kohta sekä tekemällä 5 kohtaan tekninen muutos. Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus lisää Rahoitusvakaussviraston tehtäviä, joten on asianmukaista, että tästä aiheutuvat kulut voidaan kattaa keskusvastapuolilta ja sen määräytösapuolilta. Muutokset vastaavat Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia (879/2008).

Säännöksen 5 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos, joka johtuu uusien 6 ja 7 kohtien lisäämisestä.

Uudessa 6 kohdassa säädettäisiin, että maksuvelvollinen olisi myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 2 artiklan 12 kohdassa tarkoitettu määräytösapuoli. Maksuvelvollisuuden syntyminen edellyttäisi sitä, että Rahoitusvakaussvirasto on sen keskusvastapuolen kriisinhallintakollegion jäsen, jonka määräytösapuoli kyseinen toimija on. Rajausta on asianmukainen, koska Rahoitusvakaussvirastolle määräytösapuolista johtuvat kustannukset syntyvät kollegiojäsenyyden edellyttämästä työstä.

Uudessa 7 kohdassa säädettäisiin, että maksuvelvollinen olisi myös arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli.

5 §. *Perusmaksu.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että perusmaksun maksamiseen olisivat velvollisia myös keskusvastapuolet sekä niiden sellaiset määräytösapuolet, joiden kriisinratkaisukollegioon Rahoitusvakaussvirasto osallistuisi. Muutos mahdollistaisi Rahoitusvakaussviraston keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen myötä lisääntyneiden tehtävien aiheuttamien kustannusten kattamisen. Muutos vastaisi 1 §:n muutosta.

Keskusvastapuolten osalta perusmaksuksi ehdotetaan 100 000 euroa ja määräytösapuolen osalta 10 000 euroa. Nämä vastaisivat Rahoitusvakaussvirastolle syntyviä kustannuksia.

5.6 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

3 luku **Purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arviointi**

5 §. *Purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistaminen konsernissa.* Pykälän 4 momenttiin korjattaisiin virheelliset viittaukset lain 3 luvun 4 §:n 3 momenttiin. Oikea momentti, johon säännöksessä tulisi viitata, on 4 §:n 2 momentti.

19 luku **Erinäiset säännökset.**

Luvun otsikko muutetaan ja lukuun lisätään uusi pykälä. Aiempi lain voimaantuloa koskeva 1 § siirtyy 2 §:ksi.

1 §. *Kokouskutsu pääoman korotusta koskevaan yhtiökokoukseen.* Luvun uudessa 1 §:ssä säädettäisiin ylimääräisen yhtiökokouksen kokouskutsun lyhyemmästä toimitusajasta pörssiyhtiöille, jos sen pääoman korotus olisi välttämätöntä kriisihallintoon asettamisen välttämiseksi. Säännös soveltuisi vain luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuihin laitoksiin, jotka ovat osakeyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä säädetyllä tavalla pörssiyhtiöitä ja joiden tulisi normaalisti osakeyhtiölain 5 luvun 19 §:n 4 momentin mukaan toimittaa kokouskutsu vähintään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta. Säännöksen 1 momentti mahdollistaisi kokouskutsun lähettämisen viimeistään 10 päivää ennen ylimääräistä yhtiökokousta. Lyhyempää kokouskutsuaikaa voitaisiin käyttää vain, jos kutsutussa kokouksessa tehtävä pörssiyhtiön pääoman korotus on tarpeen, jotta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 1 tai 5 §:ssä säädetyt edellytykset kriisihallintoon asettamiselle eivät täyttyisi. Lisäksi edellytetään, että Finanssivalvonta on joko ryhtynyt luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 11 luvun 10 §:n 1 momentin mukaiseen varhaiseen puuttumisen toimenpiteeseen tai laitokselle on asetettu kyseisen luvun 10 a §:n mukaisesti asiamies. Säännöksessä mainitulla pääoman korotuksella tarkoitetaan osakeyhtiölain 11 luvun 1 §:ssä säädettyjä korottamisen tapoja. Laitoksen omaa pääomaa voitaisiin korottaa myös esimerkiksi alentamalla tiettyjä pääomaeriä osakeyhtiölain 14 luvussa säädetyllä tavalla taikka lunastamalla tai mitätöimällä laitoksen osakkeita osakeyhtiölain 15 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdan ja 12 §:n mukaisesti. Keskeistä on, että ylimääräisessä yhtiökokouksessa päätettäisiin sellaisesta laitoksen pääoman korotukseen johtavasta toimesta, jolla voidaan välttää kriisinhallintoon asettamisen edellytysten täyttyminen. Säännöksen mukaisessa ylimääräisessä yhtiökokouksessa ei tulisi päättää yhtiön muista asioista tai niitä koskevat yleiset osakeyhtiölain mukaiset kutsuaikaa koskevat säännökset. Säännöksellä pantaisiin osin täytäntöön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin 121 artikla, jossa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2007/36/EY osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä lisättiin 5 artiklaan uusi 5 kohta.

Säännöksen 2 momentissa säädettäisiin, että lyhyemmän kokouskutsuajan käytön mahdollisuudesta tulee määrätä yhtiöjärjestyksessä. Yhtiöjärjestyksessä määräämistä koskeva edellytys varmistaisi sen, että tällaiseen ylimääräiseen yhtiökokoukseen liittyvät järjestämismenettelyt olisivat kaikkien osakkeenomistajat helposti selvitettävissä. Laitoksilla ei kuitenkaan ole velvollisuutta sisällyttää tällaista määräystä yhtiöjärjestykseensä. Edellytys yhtiöjärjestyksessä määräämisestä mahdollistaa myös osakeyhtiölain 21 luvussa säädetyt yhtiökokouksen päätöksen moittimisen sekä 22 luvun ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 21 luvun mukaisen vahingonkorvausvelvollisuuden niissä tilanteissa, että yhtiöjärjestyksen määräyksiä lyhyempää kokouskutsuaikaa koskien ei ole noudatettu. Edellä 1 momentissa säädettyä lyhyempää kokouskutsuaikaa koskeva yhtiöjärjestyksen muutos tulisi tehdä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Säännös poikkeaisi näin ollen osakeyhtiölain 5 luvun 27 ja 30 §:ssä säädetyistä yhtiöjärjestyksen muuttamista koskevasta ääniedellytyksestä.

Säännöksen 3 *momentissa* säädettäisiin, että jos pääoman korotusta koskeva yhtiökokouskutsu päätetään toimittaa 1 momentissa säädetyin tavoin lyhyemmällä kutsuajalla, ei tällöin osakeyhtiölain 5 luvun 5 §:ää ja 6 a §:ssä säädettyä määräaikaakaan sovelleta. Osakkeenomistajalla ei näin ollen ole oikeutta saada muuta asiaa käsiteltäväksi pääoman korotusta koskevassa ylimääräisessä yhtiökokouksessa osakeyhtiölain 5 §:n mukaisesti. Osallistumisoikeus ylimääräiseen yhtiökokoukseen olisi osakeyhtiölain 6 §:n mukaisesti osakkeenomistajilla, jotka on merkittäv osaksluetteloon. Säännöksellä pantaisiin osin täytäntöön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin 121 artikla, jossa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2007/36/EY osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä lisättiin 5 artiklaan uusi 6 kohta. Jotta 1 momenttia voitaisiin käytännössä soveltaa, säädettäisiin lisäksi kansallisesti, että osakeyhtiölain 5 luvun 22 §:stä poiketen kokouksen asiakirjat olisi pidettävä nähtävillä 22 §:ssä säädetyin tavoin vasta kokouskutsun toimittamisesta alkaen. Asiakirjat tulisi olla nähtävillä 22 §:ssä säädetyin tavoin vähintään kolme kuukautta kokouksen jälkeen.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin 1–3 momentin soveltumisesta myös pörssiosuuskuntamuotoisiin laitoksiin. Kutsu pörssiosuuskunnan ylimääräiseen kokoukseen, jossa päätettäisiin osake- tai osuuspääoman korotuksesta, voitaisiin näin ollen toimittaa osuuskuntalain (421/2013) 5 luvun 20 §:n 4 momentista poiketen viimeistään 10 päivää ennen kokousta, jos 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset täyttyisivät. Pykälän 2 momentin mukainen päätöksenteko tekisi poikkeuksen osuuskuntalain 29–31 §:ssä säädetyistä ääniedellytyksistä. Vastaavasti kuin osakeyhtiömuotoisten pörssiyhtiöiden osalta, myös pörssiosuuskuntien osalta ei sovellettaisi 3 momentin mukaisesti osuuskuntalain 5 luvun 6 §:ää asian ilmoittamisesta osuuskunnan kokouksen käsiteltäväksi tai 7 a §:ssä säädettyjä määräaikoja jäsenen osallistumisoikeudesta. Osuuskuntalain 5 luvun 24 §:stä poiketen 1 momentissa säädetyin kokouksen asiakirjat olisi pidettävä jäsenten nähtävillä 24 §:ssä säädetyin tavoin kokouskutsun toimittamisesta alkaen.

2 §. Voimaantulo. Pykälä vastaa voimassaolevan lain 19 luvun 1 §:ää, joka siirtyy nyt 2 §:ksi.

5.7 Laki yrityksen saneerauksesta

1 Luku Yleiset säännökset

2 §. Soveltamisala. Pykälän 2 *momenttia* ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä siihen *uusi 5 kohta*. Uuden kohdan lisäämisellä suljettaisiin keskusvastapuolet yrityksen saneerauksesta annetun lain soveltamisalan ulkopuolelle. Yrityssaneerausmenettely ei ole asianmukainen menettely keskusvastapuolille, koska keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus määrittää niille oman räätälöidyn saneerausmenettelyn. Yrityssaneeraus on yleinen kaikille yrityksille tarkoitettu menettely, eikä sen saneerauskeinot ja oikeusvaikutukset siten ota keskusvastapuolten erityispiirteitä huomioon samalla tavalla kuin niille nimenomaisesti suunniteltu elvytys- ja kriisinratkaisukehikko.

Kyseisen momentin 4 *kohtaan* ehdotetaan tehtäväksi uuden 5 kohdan lisäämisestä johtuva tekninen muutos.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.12.2022.

7 Toimeenpano ja seuranta

Komissio tarkastelee keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen toimivuutta viimeistään 12.2.2024. Suomen on ilmoitettava nimeämensä kriisinratkaisuviranomaisen komissiolle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Suomen on lisäksi ilmoitettava komissiolle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevat säännöt sekä ne rikosoikeudelliset säännökset, joita sovelletaan hallinnollisten seuraamusten sijasta.

8 Suhde muihin esityksiin

Hallituksen esitys eduskunnalle kotitalouksien velkaantumista rajoittavaksi lainsäädännöksi (HE 101/2022 vp) annettiin eduskunnalle 16.6.2022. Sekä tämä keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuesitys että kotitalouksien velkaantumisen rajoittamisesta annettu esitys ehdottavat muutettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 39 kohtaa ja ehdottavat pykälään lisättäväksi uuden 40 kohdan, aiheuttaen yhteensovittamistarpeen.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ehdotettu sääntely mahdollistaa voimakkaankin puuttumisen perustuslain 15 §:ssä turvattuun omaisuudensuojaan ja perustuslain 18 §:ssä suojattuun elinkeinovapauteen. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin tämänkaltaisen toiminnan yhteydessä katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseen ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan sääntelyä (esimerkiksi PeVL 7/2009 vp, PeVL 43/2004 vp, s. 2/I).

Ehdotettu sääntely, mukaan lukien Rahoitusvakausviraston toimivalta, perustuu keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen vaatimuksiin ja on verrannollinen perustuslain näkökulmasta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin toimenpaneevaan kriisinratkaisulakiin. Kyseisen lain hallituksen esityksestä annetun PeVL 35/2014 vp mukaan perustuslakivaliokunta on tämänkaltaisen toiminnan yhteydessä katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien yhteiskunnallisten intressien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden, turvaamiseen ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan myös sellaista sääntelyä, jolla puututaan voimakkaasti perustuslaissa suojattuun omaisuuden suojaan ja elinkeinovapauteen (esimerkiksi PeVL 43/2004 vp, s. 2/I).

Ehdotettua sääntelyä voidaan arvioida valiokunnan täytäntöönpano-oikeudellista (konkurssi, ulosotto) sääntelyä koskevan käytännön valossa. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut konkurssi- ja ulosottolainsäädännön olevan lähtökohtaisesti saatettavissa voimaan muun täytäntöönpano-oikeudellisen sääntelyn tavoin tavallisella lailla (PeVL 13/2013 vp, s. 2/I ja siinä mainitut lausunnot). Perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvattuun omaisuuden suojaan ja 18 §:n 1 momentin elinkeinovapauteen kohdistuvan sääntelyn on kuitenkin oltava riittävän tarkkarajaista ja täsmällistä. Sääntelyn on lisäksi otettava eri osapuolten oikeudet ja velvollisuudet oikeasuhtaisesti huomioon esimerkiksi niin, ettei se muodostu jonkun osapuolen kannalta kohtuuttomaksi taikka perusteettomasti jotakuta syrjiväksi tai suosivaksi.

Onnistunut keskusvastapuolen elvytys ja kriisinratkaisu on asetuksen keskeinen tavoite. Huomioiden keskusvastapuolten merkitys rahoitusmarkkinoille ja sen vakaudelle kokonaisuudessaan sekä keskusvastapuolen määritysosapuolille ja niiden asiakkaille, on menestyksekkäs elvytys ja kriisinratkaisu asianmukaista pyrkii turvaamaan. Onnistunut elvytys olisi myös keskusvastapuolen itsensä kannalta toivottava lopputulos.

Rahoitusvakausvirasto voi käyttää toimivaltuuksiaan vasta silloin, kun keskusvastapuoli kaatuu tai on kaatumassa, mikään yksityisen sektorin toimenpide tai valvontatoimenpide ei estä kaatumista ja kriisinratkaisutoimi on yleisen edun kannalta välttämätön. Kriisinratkaisuvälineiden käyttäminen on vaihtoehto laitoksen selvitystilalle tai konkurssille. Kriisinratkaisuvälineiden käyttö on myös rajattu siten, että kriisinratkaisun kohteena olevan keskusvastapuolen omistajat ja velkojat eivät joudu heikompaan asemaan kuin selvitystilassa tai konkurssissa.

Sääntelyllä on näin ollen hyväksyttävät, tarkkarajaiset ja oikeasuhtaiset perusteet rajoittaa perustuslain turvaamaa omaisuuden suojaa ja elinkeinonvapautta.

Esityksen 2. ja 3 lakiehdotuksessa säädetään hallinnollisista seuraamuksista. Finanssivalvonta voisi esimerkiksi määrätä seuraamusmaksun tietyistä rikkomuksista tai antaa julkisen varoituksen. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että hallinnollisten seuraamusten määräämiseen sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä ja hallinnollisten seuraamusten yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla lailla (esimerkiksi PeVL 14/2013 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, PeVL 18/2007 vp, PeVL 45/2006 vp, PeVL 55/2005 vp, PeVL 32/2005 vp). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että hallinnollisten sanktioiden sääntelyn tulee täyttää yleiset tarkkuuden (esimerkiksi PeVL 9/2012 vp, PeVL 74/2002 vp, PeVL 57/2010 vp) ja oikeasuhtaisuuden (PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp) vaatimukset. Esimerkiksi hallinnollisesta seuraamusmaksusta säädettäessä laissa olisi täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus määrittelee missä tapauksissa seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä tulee vähintään vahvistaa kansallisissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä. Se määrittelee myös mitkä ovat vähintäänkin sovellettavat hallinnolliset seuraamukset ja keinot sekä keihin niitä sovelletaan. Asetus määrittelee myös, mitkä ovat rahamääräisten hallinnollisten seuraamusten maksimimäärät. Muilta osin hallinnolliset toimenpiteet jätetään kansallisesti päätettäväksi.

Seuraamuksista ehdotetaan säädettäväksi keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen mukaisesti, se ei sisältäisi kansallisia lisävaatimuksia. Kansallista liikkumavaraa on käytetty ainoastaan siinä, että keskusvastapuolen ylimmän johdon jäseniin tai muihin vastuussa oleviin luonnollisiin henkilöihin kohdistuva väliaikainen kieltä hoitaa tehtäviä keskusvastapuolella on ajallisesti rajattu 5 vuoteen. Asetus itsessään edellyttää väliaikaista kieltä, jättäen sen keston kansallisesti määritettäväksi.

Säädökset, joiden rikkomisesta aiheutuisi seuraamuksia, on tarkoin määritelty (ehdotettu muutos Finanssivalvonnasta annetun lain 40 § sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luku 6 §). Kyseiset säännökset ovat olennaisia keskusvastapuolen elvytyksen ja kriisinratkaisun onnistumiselle. Siten kyseisten säädösten rikkomisen sisällyttäminen hallinnollisten seuraamusten piiriin on perusteltua. Seuraamusmaksun enimmäismäärä (ehdotettu muutos Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §) ja maksun suuruuden perusteet (Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §) on määritelty. Seuraamusmaksun määrän tulee näiden säännösten mukaisesti olla oikeasuhtainen muun muassa teon ja sen vaikutusten vakavuuteen nähden. Finanssivalvonnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen (Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §). Siten hallinnollisten seuraamusten määräämiselle on olemassa hyväksyttävät, tarkkarajaiset ja oikeasuhtaiset perusteet.

Esityksen 3. lakiehdotuksessa tulee myös arvioitavaksi ehdotuksen suhde perustuslain 18 §:ssä säädettyyn elinkeinonvapauteen. FivaL:n 28 §:ään ehdotettua 10 momenttia Finanssivalvonnan oikeudesta väliaikaisesti kieltää keskusvastapuolen ylimmän johdon jäseniä tai muita vastuussa

olevia luonnollisia henkilöitä hoitamasta tehtäviä keskusvastapuolessa on tarkasteltava perustuslain turvaaman oikeuden työhön ja elinkeinovapauden näkökulmasta.

Jokaisella on perustuslain 18 §:n 1 momentin perusteella oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Momentissa käytetty ilmaisu "lain mukaan" viittaa mahdollisuuteen rajoittaa säännöksessä turvattua oikeutta lailla (HE 309/1993 vp, s. 67/II). Sääntelyn tulee täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (PeVL 16/2003 vp, s. 2/I, PeVL 67/2002 vp, s. 2/I). Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten pitää ilmetä laista (esimerkiksi PeVL 9/2005 vp).

Kyseinen kielto on ajallisesti rajattu enimmillään viiteen vuoteen. Keskusvastapuolet ovat systemaattisesti merkittäviä rahoitusmarkkinoiden toiminnalle, joten niiden johdon luotettavuus on olennaista. Kielto on välttämätöntä säätää riittävän pitkäksi ollakseen tehokas ja varoittava. Viiden vuoden enimmäiskieltoaikaa sovelletaan nykyisen Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:n mukaan myös muun muassa Finanssivalvonnan toimilupavalvottaviin, kuten luottolaitoksiin. Myös keskusvastapuolten osalta viiden vuoden enimmäiskieltoaikaa voidaan pitää oikeasuhtaisena.

Lisäksi kieltä on rajattu niin, että se voi kohdistua vain tiettyihin keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 82 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti määriteltyihin tapauksiin. Nämä tapaukset ovat olennaisia keskusvastapuolen elvytyksen ja kriisinratkaisun onnistumiselle. Kiellon vaikutuksia elinkeinovapauden rajoittamisen näkökulmasta lieventää myös se, että kiellon kohteena olevalla henkilöllä on mahdollisuus hakeutua muihin tehtäviin.

Perustuslain 18 §:ssä tarkoitetun perusoikeuden rajoitukselle on siten laissa hyväksyttävät tarkkarajaiset ja oikeasuhtaiset perusteet.

Esityksen 5. lakiehdotuksessa tulee arvioitavaksi ehdotuksen suhde perustuslain 81 §:ään.

Esityksen 1. lakiehdotuksessa toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan Rahoitusvakausvirastoa, jonka toiminnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset ehdotetaan katettaviksi maksuilla, joista säädettäisiin 5. lakiehdotuksessa.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut lausunnossaan (PeVL 35/2014 vp) Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annettua lakia. Maksu on valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan vero, ja ehdotettua sääntelyä on arvioitava perustuslain 81 §:n 1 momentin kannalta. Perustuslain 81 §:n 2 momentin mukaan valtion viranomaisten toiminnastaan perimien maksujen suuruuden yleisistä perusteista on säädettävä lailla. Lakiehdotuksilla 1. ja 5. säädettäisiin siten kriisinratkaisun osalta toimivaltaisesta viranomaisesta ja sen oikeudesta periä hallinnollinen maksu kriisinratkaisusuunnitelmaan liittyvien kustannusten kattamiseksi. Ehdotettujen säännösten arvioidaan olevan perustuslain 81 §:n mukaisia.

Edellä sanotun perusteella arvioidaan, että lakiehdotukset voidaan hyväksyä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 1 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 2 momentti, 7 luvun 1 §:n 1 momentti ja 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 2 § osaksi laissa 361/2017, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Rahoitusvakausviraston toimiala

Rahoitusvakausvirasto, jäljempänä *virasto*, toimii kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena rahoitusmarkkinoiden vakauden varmistamiseksi ja taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnan uudelleenjärjestämiseksi sekä arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnitelman laatimiseksi.

Virasto toimii myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23, jäljempänä *keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus*, 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kriisinratkaisuviranomaisena.

Viraston tehtävistä, toimivallasta ja toiminnan järjestämisestä keskusvastapuolten elvytyksessä ja kriisinratkaisussa säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa. Virasto voi poiketa mainitun asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista rakenteellisista järjestelyistä mainitun artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Viraston toimivallasta säädetään lisäksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 12 luvun 1 §:n 2, 4 ja 5 momentissa.

Virasto kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan ja viraston ohjaus kuuluu ministeriölle. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset viraston hallinnollisesta asemasta.

Virasto hallinnoi valtion talousarvion ulkopuolista rahoitusvakausrahaa, jäljempänä *raha*, joka muodostuu 4 luvussa tarkoitettua vakausmaksuina kartutettavasta kriisinratkaisurahastosta ja 5 luvussa tarkoitettua talletussuojamaksuina kartutettavasta talletussuojarahastosta.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *kriisinratkaisulailla* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia;

4 §

Tehtävät

Viraston toiminnan tavoitteista ja tehtävistä säädetään lisäksi *kriisinratkaisulaissa*, EU:n kriisinratkaisuasetuksessa ja keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

7 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Yhteistyö valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan sekä muiden viranomaisten kanssa

Viraston on tehtävä yhteistyötä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan kanssa *kriisinratkaisulaissa* ja keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa säädettyjen kriisinratkaisutoimien suunnittelussa ja valmistelussa, tehtyjen päätösten seurannassa sekä talletussuojamaksujen, vakaumaksujen ja EU:n vakaumaksujen määrittämisessä.

3 §

Velvollisuus antaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, viraston on salassapitosäännösten estämättä viipymättä luovutettava valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle hallussaan olevat tiedot asioista, jotka viraston arvion mukaan saattavat:

- 1) vaikuttaa merkittävästi rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai rahoitusmarkkinoiden kehitykseen;
 - 2) aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa; taikka
 - 3) vaikuttaa keskusvastapuolen, määräytösapuolen tai sen asiakkaan, luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan jatkuvuuteen.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 1 §:n 3 ja 4 momentti, 7 luvun 1 §, 8 luvun 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 luvun 6 §:n 3 momentti laissa 514/2019, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 24 a § ja 8 luvun 6 §:ään, sellaisena kun se on osaksi laissa 514/2019, uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltaisala

Tämän lain keskusvastapuolta koskevien säännösten ohella keskusvastapuolesta säädetään OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*, sekä keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2021/23, jäljempänä *keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus*.

Suomessa kotipaikkaa pitävään arvopaperikeskukseen ja keskusvastapuoleen sovelletaan osakeyhtiölakia (624/2006), jollei tästä laista, EU:n arvopaperikeskusasetuksesta, markkinarakennetoimija-asetuksesta, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetauksesta taiikka muusta arvopaperikeskusta tai selvitystoimintaa koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

24 a §

Keskusvastapuolen elvytys ja kriisinratkaisu

Keskusvastapuolen elvytyksestä ja kriisinratkaisusta säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa. Keskusvastapuoleen sovelletaan myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014), jäljempänä *kriisinratkaisulaki*, 12 luvun 7 §:ää, 17 luvun 4 §:n 2 momenttia ja 19 luvun 1 §:ää.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen ministeriö on valtiovarainministeriö. Rahoitusvakausviranomaisesta keskusvastapuolen kriisinratkaisuviranomaisena säädetään rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014).

Viranomaisten tehtävistä, toiminnasta, yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

7 luku

Arvopaperikeskuksen elvytys ja kriisinratkaisu

1 §

Kriisinratkaisuviranomainen

Tämän luvun mukaisen arvopaperikeskuksen kriisinratkaisun suunnittelua koskevien viranomaistehtävien hoitaminen kuuluu rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa tarkoitetulle Rahoitusvakausvirastolle, jäljempänä *virasto*, jollei tässä laissa tai kriisinratkaisulaissa toisin säädetä.

8 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

- 1) 9 artiklan säännökset elvytysuunnitelmien laatimisesta, ylläpitämisestä ja päivittämisestä;
- 2) 13 artiklan säännökset tietojen antamisesta kriisinratkaisusuunnitelmien laatimiseksi; sekä
- 3) 70 artiklan 1 kohdan säännökset keskusvastapuolen ilmoitusvelvollisuudesta toimivaltaiselle viranomaiselle, kun keskusvastapuoli on lähellä kaatumista tai todennäköisesti kaatuu.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1–3 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset sekä osakkeenomistajien oikeudet -direktiivin, ja EU:n arvopaperikeskusasetuksen ja keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 39 kohta ja 41 a §:n 1 ja 16 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 39 kohta ja 41 a §:n 1 momentti laissa 524/2021 ja 41 a §:n 16 momentti laissa 205/2022, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 725/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017,

241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021 ja 205/2022, uusi 40 kohta sekä 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 976/2021 ja 205/2022, uusi 11 momentti seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

39) sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettua monialan holdin-
gyhtiötä;

40) keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23, jäljempänä *keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus*, 82 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää keskusvastapuolen keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 2 artiklan 37 kohdassa tarkoitettuja ylimmän johdon jäseniä tai muita vastuussa olevia luonnollisia henkilöitä hoitamasta tehtäviä keskusvastapuolessa mainitun asetuksen 82 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee luottolaitostoinnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 tai 4 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 2 tai 5 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoinnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettua säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Sen estämättä, mitä 10–15 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 11 luvun 21 §:n 6 momentti, sellaisena kun se on laissa 1209/2014, seuraavasti:

11 luku

Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

21 §

Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous

Velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei synny, jos tarjousvelvollisuusrajan ylitys perustuu siihen, että rahoitusvakaussivunomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitettu Rahoitusvakaussivunasto käyttää luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 9–11 luvussa säädettyä kriisinratkaisuvalluutta. Velvollisuutta ei synny myös, jos tarjousvelvollisuusrajan ylitys perustuu keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23 V osastossa säädettyjen kriisinratkaisuvälineiden, -valuuksien ja -mekanismien käyttöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

Rahoitusvakaussivunaston hallintomaksusta annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rahoitusvakaussivunaston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 1 §:n 1 momentin 5 kohta, 5 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 360/2017 ja 5 §:n 1 momentti laissa 249/2021, sekä
lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kun se on laissa 360/2017, uusi 6 ja 7 kohta seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakausviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakausrahaston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus;

6) keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23, jäljempänä *keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus*, 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettu määritysosapuoli, jonka keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegiossa virasto on jäsenenä;

7) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli.

5 §

Perusmaksu

Perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	1 000
säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki	1 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos	1 000
muu luottolaitos	1 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1 000
luottolaitoksen omistusyhteisö	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	1 000
arvopaperikeskus	25 000
keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettu määritysosapuoli, jonka keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegiossa vi-rasto on jäsenenä	10 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskus-vastapuoli	100 000

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 3 luvun 5 §:n 4 momentti sekä 19 luvun otsikko ja 1 §, sellaisena kuin niistä on 3 luvun 5 §:n 4 momentti laissa 234/2021, sekä
lisätään 19 lukuun uusi 2 § seuraavasti:

3 luku

Purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arviointi

5 §

Purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistaminen konsernissa

Jos kertomuksessa yksilöidyt esteet johtuvat ryhmän 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu tilanteesta, konsernin emoyrityksen on kahden viikon kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun kertomuksen, ehdotettava virastolle mahdollisia toimenpiteitä ja aikataulua toimenpiteiden täytäntöönpanolle sen varmistamiseksi, että laitos noudattaa omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta sekä tarvittaessa kokonaislisäpääomavaatimusta. Ehdotettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa on otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt. Viraston on arvioitava, riittävätkö konsernin emoyrityksen ehdottamat toimenpiteet tehokkaasti puuttumaan tai poistamaan viraston havaitseman 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyn esteen. Viraston on arviota tehdessään kuultava Finanssivalvontaa.

19 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Kokouskutsu pääoman korotusta koskevaan yhtiökokoukseen

Kokouskutsu pörssiyhtiönä olevan laitoksen ylimääräiseen yhtiökokoukseen, jossa päätetään osakevhtiölain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitettusta pääoman korotuksesta tai oman pääoman korotukseen johtavasta osakevhtiölain 15 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta osakkeiden lunastamisesta, 12 §:ssä tarkoitettusta osakkeiden mitätöinnistä tai 14 luvussa tarkoitettusta osakepääoman alentamisesta, voidaan osakevhtiölain 5 luvun 19 §:n 4 momentista poiketen toimittaa viimeistään 10 päivää ennen yhtiökokousta, jos:

1) laitoksen pääoman korotus on välttämätöntä tämän lain 4 luvun 1 tai 5 §:ssä tarkoitettun kriisihallintoon asettamisen välttämiseksi; ja

2) Finanssivalvonta on ryhtynyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen tai laitokselle on asetettu 10 a §:ssä tarkoitettu asiamies.

Edellä 1 momentin soveltamiseksi laitoksen yhtiöjärjestyksessä on oltava määräys mahdollisuudesta käyttää lyhyempää kokouskutsuaikaa 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa. Päätös tällaisesta yhtiöjärjestyksen muutoksesta on tehtävä yhtiökokouksessa osakevhtiölain 5 luvun 30 §:stä poiketen kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

Edellä 1 momenttia sovellettaessa osakevhtiölain 5 luvun 5 §:n 2 momenttia asian ilmoittamisesta yhtiökokouksen käsiteltäväksi ja 6 a §:n säännöstä osakkeenomistajan osallistumisoi-keutta koskevasta määräaiasta ei sovelleta. Osakevhtiölain 5 luvun 22 §:stä poiketen tämän pykälän 1 momentissa säädetyn yhtiökokouksen asiakirjat on pidettävä osakkeenomistajien nähtävillä vasta kokouskutsun toimittamisesta alkaen.

Mitä 1–3 momentissa säädetään pörssiyhtiöstä, sovelletaan myös pörssiosuuskuntaan.

2 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Tämän lain 8 luvun 6 §:n 4–6 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2016.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 2 §:n 2 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 490/2015,

lisätään 2 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 490/2015, uusi 5 kohta seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Saneerausmenettelyn kohteena ei voi olla:

4) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) mukaisesti kriisihallintoon asetettu laitos;

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017) tarkoitettu keskustapuoli.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13.10.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

1.

Laki

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 1 luvun 2 §, 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 2 momentti, 7 luvun 1 §:n 1 momentti ja 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 2 § osaksi laissa 361/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

Rahoitusvakausviraston toimiala

Rahoitusvakausviraston toimiala

Rahoitusvakausvirasto, jäljempänä *virasto*, toimii kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena rahoitusmarkkinoiden vakauden varmistamiseksi ja taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnan uudelleenjärjestämiseksi sekä arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnitelman laatimiseksi.

Rahoitusvakausvirasto, jäljempänä *virasto*, toimii kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena rahoitusmarkkinoiden vakauden varmistamiseksi ja taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnan uudelleenjärjestämiseksi sekä arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnitelman laatimiseksi.

*Virasto toimii myös keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23, jäljempänä **keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus**, 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna kriisinratkaisuviranomaisena.*

Viraston tehtävistä, toimivallasta ja toiminnan järjestämisestä keskusvastapuolten elvytyksessä ja kriisinratkaisussa säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisus-

Virasto kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan ja viraston ohjaus kuuluu ministeriölle. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset viraston hallinnollisesta asemasta.

Virasto hallinnoi valtion talousarvion ulkopuolista rahoitusvakauserahastoa, jäljempänä *rahasto*, joka muodostuu 4 luvussa tarkoitetusta vakauserahastosta ja 5 luvussa tarkoitetusta talletussuojamaksuina kartutettavasta talletussuojarahastosta.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *kriisinratkaisulailla* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia (1194/2014);

4 §

Tehtävät

Viraston toiminnan tavoitteista ja tehtävistä säädetään lisäksi kriisinratkaisulaissa ja EU:n kriisinratkaisuasetuksessa.

7 luku

Erinäiset säännökset

1 §

asetuksessa. Virasto voi poiketa mainitun asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista rakenteellisista järjestelyistä mainitun artiklan 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Viraston toimivallasta säädetään lisäksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 12 luvun 1 §:n 2, 4 ja 5 momentissa.

Virasto kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan ja viraston ohjaus kuuluu ministeriölle. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset viraston hallinnollisesta asemasta.

Virasto hallinnoi valtion talousarvion ulkopuolista rahoitusvakauserahastoa, jäljempänä *rahasto*, joka muodostuu 4 luvussa tarkoitetusta vakauserahastosta ja 5 luvussa tarkoitetusta talletussuojamaksuina kartutettavasta talletussuojarahastosta.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *kriisinratkaisulailla* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia;

4 §

Tehtävät

Viraston toiminnan tavoitteista ja tehtävistä säädetään lisäksi kriisinratkaisulaissa, EU:n kriisinratkaisuasetuksessa ja keskusvastaapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

7 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Yhteistyö valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan sekä muiden viranomaisten kanssa

Yhteistyö valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan sekä muiden viranomaisten kanssa

Viraston on tehtävä yhteistyötä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan kanssa kriisinratkaisulaissa säädettyjen kriisinratkaisutoimien suunnittelussa ja valmistelussa, tehtyjen päätösten seurannassa sekä talletussuojamaksujen, vakaumaksujen ja EU:n vakaumaksujen määräämisessä.

Viraston on tehtävä yhteistyötä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan kanssa *kriisinratkaisulaissa ja keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa* säädettyjen kriisinratkaisutoimien suunnittelussa ja valmistelussa, tehtyjen päätösten seurannassa sekä talletussuojamaksujen, vakaumaksujen ja EU:n vakaumaksujen määräämisessä.

3 §

Velvollisuus antaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, viraston on salassapitosäännösten estämättä viipymättä luovutettava valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonhalle hallussaan olevat tiedot asioista, jotka viraston arvion mukaan saattavat vaikuttaa merkittävästi rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai rahoitusmarkkinoiden kehitykseen taikka aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa, tai vaikuttaa luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan jatkuvuuteen.

3 §

Velvollisuus antaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, viraston on salassapitosäännösten estämättä viipymättä luovutettava valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonhalle hallussaan olevat tiedot asioista, jotka viraston arvion mukaan saattavat:

1) vaikuttaa merkittävästi rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai rahoitusmarkkinoiden kehitykseen;

2) aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa; *taikka*

3) vaikuttaa *keskusvastapuolen, määritys-osapuolen tai sen asiakkaan*, luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan jatkuvuuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 1 §:n 3 ja 4 momentti, 7 luvun 1 §, 8 luvun 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 luvun 6 §:n 3 momentti laissa 514/2019, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 24 a § ja 8 luvun 6 §:ään, sellaisena kun se on osaksi laissa 514/2019, uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämän lain keskusvastapuolta koskevien säännösten ohella keskusvastapuolesta säädetään OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *markkinarakennetoimija-asetus*.

Suomessa kotipaikkaa pitävään arvopaperikeskukseen ja keskusvastapuoleen sovelletaan osakeyhtiölakia (624/2006), jollei tästä laista, EU:n arvopaperikeskusasetuksesta, markkinarakennetoimija-asetuksesta taikka muusta arvopaperikeskusta tai selvitystoimintaa koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Tämän lain keskusvastapuolta koskevien säännösten ohella keskusvastapuolesta säädetään OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 648/2012, jäljempänä **markkinarakennetoimija-asetus**, sekä keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2021/23, jäljempänä **keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus**.

Suomessa kotipaikkaa pitävään arvopaperikeskukseen ja keskusvastapuoleen sovelletaan osakeyhtiölakia (624/2006), jollei tästä laista, EU:n arvopaperikeskusasetuksesta, markkinarakennetoimija-asetuksesta, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetauksesta taikka muusta arvopaperikeskusta tai selvitystoimintaa koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

24 a §

Keskusvastapuolen elvytys ja kriisinratkaisu

*Keskusvastapuolen elvytyksestä ja kriisinratkaisusta säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa. Keskusvastapuoleen sovelletaan myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014), jäljempänä **kriisinratkaisulaki**, 12 luvun 7 §:ää, 17 luvun 4 §:n 2 momenttia ja 19 luvun 1 §:ää.*

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen ministeriö on valtiovainministeriö. Rahoitusvakausviranomaisesta keskusvastapuolen kriisinratkaisuviranomaisena säädetään rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014).

Viranomaisten tehtävistä, toiminnasta, yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta säädetään keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksessa.

7 luku

Arvopaperikeskuksen elvytys ja kriisinratkaisu

1 §

Kriisinratkaisuviranomainen

Tämän luvun mukaisen arvopaperikeskuksen kriisinratkaisun suunnittelua koskevien viranomaistehtävien hoitaminen kuuluu rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetulle Rahoitusvakausvirastolle, jäljempänä *virasto*, jollei tässä laissa tai luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa (1194/2014), jäljempänä *kriisinratkaisulaki*, toisin säädetä.

7 luku

Arvopaperikeskuksen elvytys ja kriisinratkaisu

1 §

Kriisinratkaisuviranomainen

Tämän luvun mukaisen arvopaperikeskuksen kriisinratkaisun suunnittelua koskevien viranomaistehtävien hoitaminen kuuluu rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa tarkoitetulle Rahoitusvakausvirastolle, jäljempänä *virasto*, jollei tässä laissa tai *kriisinratkaisulaissa* toisin säädetä.

8 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset sekä osakkeenomistajien oikeudet -direktiivin ja EU:n arvopaperikeskusasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

8 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Seuraamusmaksu

*Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien keskusvasta-
puolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen
säännösten rikkominen tai laiminlyönti:*

1) 9 artiklan säännökset elvytysuunnitelmien laatimisesta, ylläpitämisestä ja päivittämisestä;

2) 13 artiklan säännökset tietojen antamisesta kriisinratkaisusuunnitelmien laatimiseksi; sekä

3) 70 artiklan 1 kohdan säännökset keskusvastapuolen ilmoitusvelvollisuudesta toimivaltaiselle viranomaiselle, kun keskusvastapuoli on lähellä kaatumista tai todennäköisesti kaatuu.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1–3 momentissa säädetyn lisäksi kyseisissä momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset sekä osakkeenomistajien oikeudet -direktiivin, ja EU:n arvopaperikeskusasetuksen ja keskusvasta-
puolten elvytys- ja kriisinratkaisuasituksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 39 kohta ja 41 a §:n 1 ja 16 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 39 kohta ja 41 a §:n 1 momentti laissa 524/2021 ja 41 a §:n 16 momentti laissa 205/2022, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 725/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021 ja 205/2022, uusi 40 kohta sekä 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 976/2021 ja 205/2022, uusi 11 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

39) sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettua monialan holdingyhtiötä.

39) sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettua monialan holdingyhtiötä;

40) keskusvastapuolten elvytys- ja kriisiratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23, jäljempänä **keskusvastapuolten elvytys- ja kriisiratkaisuasetus**, 82 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä.

28 §

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää keskusvastapuolen keskusvastapuolten elvytys- ja kriisiratkaisuasetuksen 2 artiklan 37 kohdassa tarkoitettuja

ylimmän johdon jäseniä tai muita vastuussa olevia luonnollisia henkilöitä hoitamasta tehtäviä keskusvastapuolessa mainitun asetuksen 82 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

41 a §

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee luottolaitostoinnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 ja 4 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 2 ja 5 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee luottolaitostoinnasta annetun lain 20 luvun 1 §:n 2 tai 4 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 2 tai 5 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Sen estämättä, mitä 9–14 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

Sen estämättä, mitä 10–15 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 11 luvun 21 §:n 6 momentti, sellaisena kun se on laissa 1209/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 luku

11 luku

Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

21 §

21 §

Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous

Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous

Velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei synny, jos tarjousvelvollisuusrajan ylitys perustuu siihen, että rahoitusvakaussviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitettu Rahoitusvakaussvirasto käyttää luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 9–11 luvussa säädettyä kriisinratkaisuvaltuutta.

Velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei synny, jos tarjousvelvollisuusrajan ylitys perustuu siihen, että rahoitusvakaussviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitettu Rahoitusvakaussvirasto käyttää luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 9–11 luvussa säädettyä kriisinratkaisuvaltuutta. *Velvollisuutta ei synny myöskään, jos tarjousvelvollisuusrajan ylitys perustuu keskusvasta puolten elvytys- ja kriisin-ratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23 V osastossa säädettyjen kriisinratkaisuvälineiden, -valtuuksien ja -mekanismien käyttöön.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

5.

Laki

Rahoitusvakaussviraston hallintomaksusta annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 1 §:n 1 momentin 5 kohta, 5 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 360/2017 ja 5 §:n 1 momentti laissa 249/2021, sekä

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kun se on laissa 360/2017, uusi 6 ja 7 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Maksuvelvollinen

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakaustaviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakaustaviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakaustaviraston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

Rahoitusvakaustaviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakaustaviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakaustaviraston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystojennasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus.

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystojennasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus;

6) *keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/23, jäljempänä **keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus**, 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettu määritysosapuoli, jonka keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegiossa virasto on jäsenenä;*

7) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystojennasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli.

5 §

5 §

Perusmaksu

Perusmaksu

Perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	1 000
säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki	1 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos	1 000
muu luottolaitos	1 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1 000
luottolaitoksen omistusyhteisö	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	1 000
arvopaperikeskus	25 000
<i>keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetuksen 2 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettu määritysosapuoli, jonka keskusvastapuolen kriisinratkaisukollegiossa vi- rasto on jäsenenä</i>	<i>10 000</i>
<i>arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskus- vastapuoli</i>	<i>100 000</i>

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

6.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 3 luvun 5 §:n 4 momentti sekä 19 luvun otsikko ja 1 §, sellaisena kuin niistä on 3 luvun 5 §:n 4 momentti laissa 234/2021, sekä
lisätään 19 lukuun uusi 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arviointi

Purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arviointi

5 §

5 §

Purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämisestä koskevien esteiden poistaminen konsernissa

Purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämisestä koskevien esteiden poistaminen konsernissa

Jos kertomuksessa yksilöidyt esteet johtuvat ryhmän 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tilanteesta, konsernin emoyrityksen on kahden viikon kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut 2 momentissa tarkoitettua kertomuksen, ehdotettava virastolle mahdollisia toimenpiteitä ja aikataulua toimenpiteiden täytäntöönpanolle sen varmistamiseksi, että laitos noudattaa omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta sekä tarvittaessa kokonaislisäpääomavaatimusta. Ehdotettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa on otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt. Viraston on arvioitava, riittävätkö konsernin emoyrityksen ehdottamat toimenpiteet tehokkaasti puuttumaan tai poistamaan viraston havaitseman 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyn esteen. Viraston on arviota tehdessään kuultava Finanssivalvontaa.

Jos kertomuksessa yksilöidyt esteet johtuvat ryhmän 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tilanteesta, konsernin emoyrityksen on kahden viikon kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut *tämän pykälän* 2 momentissa tarkoitettua kertomuksen, ehdotettava virastolle mahdollisia toimenpiteitä ja aikataulua toimenpiteiden täytäntöönpanolle sen varmistamiseksi, että laitos noudattaa omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta sekä tarvittaessa kokonaislisäpääomavaatimusta. Ehdotettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa on otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt. Viraston on arvioitava, riittävätkö konsernin emoyrityksen ehdottamat toimenpiteet tehokkaasti puuttumaan tai poistamaan viraston havaitseman 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyn esteen. Viraston on arviota tehdessään kuultava Finanssivalvontaa.

19 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Tämän lain 8 luvun 6 §:n 4–6 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2016.

19 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Kokouskutsu pääoman korotusta koskevaan yhtiökokoukseen

Kokouskutsu pörssiyhtiönä olevan laitoksen ylimääräiseen yhtiökokoukseen, jossa päätetään osakeyhtiölain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitusta pääoman korotuksesta tai oman pääoman korotukseen johtavasta osakeyhtiölain 15 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua osakkeiden lunastamisesta, 12 §:ssä tarkoitettua osakkeiden mitätöinnistä tai 14 luvussa tarkoitettua osakepääoman alentamisesta, voidaan osakeyhtiölain 5 luvun 19 §:n 4 momentista poiketen toimittaa viimeistään 10 päivää ennen yhtiökokousta, jos:

1) laitoksen pääoman korotus on välttämättömyyden tähden tämän lain 4 luvun 1 tai 5 §:ssä tarkoitettua kriisihallintoon asettamisen välttämiseksi; ja

2) Finanssivalvonta on ryhtynyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen tai laitokselle on asetettu 10 a §:ssä tarkoitettu asiamies.

Edellä 1 momentin soveltamiseksi laitoksen yhtiöjärjestyksessä on oltava määräys mahdollisuudesta käyttää lyhyempää kokouskutsuaikaa 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa. Päätös tällaisesta yhtiöjärjestyksen muutoksesta on tehtävä yhtiökokouksessa osakeyhtiölain 5 luvun 30 §:stä poiketen kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

Edellä 1 momenttia sovellettaessa osakeyhtiölain 5 luvun 5 §:n 2 momenttia asian ilmoittamisesta yhtiökokouksen käsiteltäväksi ja 6 a §:n säännöstä osakkeenomistajan osallistu-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

misoikeutta koskevasta määräajasta ei sovelleta. Osakeyhtiölain 5 luvun 22 §:stä poiketen tämän pykälän 1 momentissa säädetyn yhtiökokouksen asiakirjat on pidettävä osakkeenomistajien nähtävillä vasta kokouskutsun toimittamisesta alkaen.

Mitä 1–3 momentissa säädetään pörssiyhtiöstä, sovelletaan myös pörssiosuuskuntaan.

2 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Tämän lain 8 luvun 6 §:n 4–6 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2016.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

7.

Laki

yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 2 §:n 2 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 490/2015,
lisätään 2 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 490/2015, uusi 5 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Voimassa oleva laki

Saneerausmenettelyn kohteena ei voi olla:

4) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailusta annetun lain (1194/2014) mukaisesti kriisihallintoon asetettu laitos.

Ehdotus

Saneerausmenettelyn kohteena ei voi olla:

4) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailusta annetun lain (1194/2014) mukaisesti kriisihallintoon asetettu laitos;

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoinnasta annetussa laissa (348/2017) tarkoitettu keskusvastapuoli.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20